

VILANOVA I LA GELTRÚ - CANIGÓ16ª ETAPA : CAN TRONA DE JOANETES - SANTA PAU

12 de febrer 1989

Avui començarem l'etapa en el veïnat de La Trona de Joanetes i de moment caminarem per la part septentrional de la plana d'En Bas; així, i després de creuar el Fluvià, arribarem al poble de Les Preses situat al peu de la serra del Corb, al costat de la carretera d'Olot a Santa Coloma de Farners. A continuació entrarem en el Parc Natural de La Zona Volcànica de la Garrotxa enfilant-nos per la petita serra de Xenacs; d'aquesta manera ens situarem a la fossa de Santa Pau en plena regió volcànica.

Tot seguit, una pista molt planera ens menarà fins a les rodalies de la Fageda de Jordà la qual voregerem. Després, el GR anirà vers el nucli de Sant Miquel de la Cot, al costat del volcà Puig de la Costa. Travessarem el pla de La Cot i pujarem cap al coll de Bassols flanquejant el magnífic volcà de Santa Margarida. A partir d'ací es baixarà fins el pla de Santa Pau per arribar tot seguit a aquesta bonica vila medieval, on finalitzarem l'etapa.

S'ha d'advertir que algunes de les pistes per les quals transitarem han estat asfaltades recentment per tal de millorar les comunicacions de la zona; malauradament aquesta millora no ens beneficia. Per altra banda, més enllà de Les Preses ens trobarem amb un polígon industrial que ha malmès una petita part de l'antic traçat del GR; per aquesta raó l'actual camí és una mica accidentat.

HORARI PREVIST

Sortida de la Plaça de l'Estació de Vilanova.	6 h
La Trona de Joanetes. <u>Esmorzar.</u>	9.45 h
<u>Sortida.</u>	10.15 h
El Planissàs. <u>Reagrupament.</u>	12.15 h
	12.30 h
Sant Miquel de la Cot. <u>Reagrupament.</u>	13.45 h
	14.00 h
Santa Pau. <u>Dinar.</u>	15.00 h

OBSERVACIONS

Esmorzarem a Les Preses abans de sortir.

Pel camí hi ha aigua.

VILANOVA I LA GELTRÚ - CANIGÓ

16ª ETAPA : CAN TRONA DE JOANETES - SANTA PAU

12 de febrer 1989

Avui començarem l'etapa en el veïnat de La Trona de Joanetes i de moment caminarem per la part septentrional de la plana d'En Bas; així, i després de creuar el Fluvià, arribarem al poble de Les Preses situat al peu de la serra del Corb, al costat de la carretera d'Olot a Santa Coloma de Farners. A continuació entrarem en el Parc Natural de La Zona Volcànica de la Garrotxa enfilant-nos per la petita serra de Xenacs; d'aquesta manera ens situarem a la fossa de Santa Pau en plena regió volcànica.

Tot seguit, una pista molt planera ens menarà fins a les rodalies de la Fageda de Jordà la qual voregerem. Després, el GR anirà vers el nucli de Sant Miquel de la Cot, al costat del volcà Puig de la Costa. Travessarem el pla de La Cot i pujarem cap al coll de Bassols flanquejant el magnífic volcà de Santa Margarida. A partir d'ací es baixarà fins el pla de Santa Pau per arribar tot seguit a aquesta bonica vila medieval, on finalitzarem l'etapa.

S'ha d'advertir que algunes de les pistes per les quals transitarem han estat asfaltades recentment per tal de millorar les comunicacions de la zona; malauradament aquesta millora no ens beneficia. Per altra banda, més enllà de Les Preses ens trobarem amb un polígon industrial que ha malmès una petita part de l'antic traçat del GR; per aquesta raó l'actual camí és una mica accidentat.

=====

<u>Horari</u>		<u>Quilòmetres</u>
<u>Parcial</u>	<u>Total</u>	
0.00	0.00	0.000

Iniciem l'etapa d'avui a la cruïlla (470 m) del carrer del barri de La Trona de Joanetes amb la carretera que va cap a Torelló pel coll de Bracons enfront del casal de La Trona que dona nom al llogarret.

S'ha de seguir la carretera vers la dreta, en direcció a Olot, passant per davant de la casa; a la seva llinda hi ha la data 1757.

0.02   0.02   0.110

Hem d'abandonar la carretera i seguir la pista asfaltada que va per l'esquerra. Passem pel costat de Can Pericot i d'altres cases que queden a la dreta; deixem un camí a l'esquerra i un a la dreta al final de les cases. Per aquesta zona hi ha la divisió entre el terme municipal de Joanetes i el de Les Preses.

Enfront, una mica enlairat, veiem el poble de Sant Privat d'En Bas i més enllà la serralada del Pirineu. A l'esquerra, tancant la vall, hi tenim el Puigsacalm.

Es passa per davant d'un edifici de nova construcció; deixem un camí que va pel costat de la casa.

0.06   0.08

La pista gira cap a la dreta; en aquest punt se'ns uneix un camí per l'esquerra.

Més enllà, a la dreta, veiem les grans sitges d'una instal·lació agropecuària. Arribem a la cruïlla amb la seva pista d'accés i un camí que va per l'esquerra; seguim rectes i poc després passem per davant d'un parell de cases noves.

Arribem a Can Grouxe; la pista passa per entremig de la casa i les edificacions annexes on hi ha gran quantitat de bestiar.

0.07   0.15   1.110

Un cop passada la casa i immediatament després de travessar un pontet hem d'abandonar la pista per a continuar per un camí, també asfaltat, vers la dreta pel costat del rierany. Ara veiem el poble de Sant Privat a la nostra esquerra força més proper.

Se'ns ajunta un camí per la dreta i una mica més enllà passem per davant d'una casa nova amb gronxadors en el seu jardí; travessem de nou el rierany.

0.06   0.21   1.560

Arribem a Can Surrans; deixem el seu accés a la dreta i un camí a l'esquerra i seguim endavant passant a frec de la casa. El sòl deixa d'estar asfaltat; continuem pel costat del petit torrent.

0.01   0.22   1.660

Trobem una bifurcació; cal seguir per la branca de l'esquerra que travessa el torrentet i va pel costat del tancat de Can Central.

Uns metres més enllà comencem un tram del camí que està vorejat de plàtans; a l'inici deixem un camí esborrat a l'esquerra. Observem que en el sòl hi han abocat gredes volcàniques.

0.05   0.27

Creuem de nou el rierany.

0.03   0.30

Travessem el rierany una altra vegada.

0.01   0.31   2.290

Desemboquem en una pista asfaltada; la seguim cap a la dreta baixant lleugerament. Una mica més enllà passem el pont que ens permet creuar el riu Fluvià.

Als pocs metres deixem, a l'esquerra, el camí d'accés a una masia.

Seguim endavant per la pista prescindint dels camins laterals que anem trobant. Passem per davant d'una casa aïllada i més enllà comencem a trobar edificacions agrupades; estem arribant al poble de Les Preses. Enfront veiem la carretera comarcal C-152 que va d'Olot a Santa Coloma de Farners.

0.09   0.40   2.990

Arribem a la carretera; l'hem de seguir cap a l'esquerra, en direcció a Olot, vers el nucli de Les Preses; de moment trobem xalets.

Seguim pel carrer/carretera de Santa Coloma deixant camins i nous carrers a dreta i esquerra; un d'ells és el carrer Marboleny.

0.03   0.43

Passem pel punt quilomètric 45; més endavant deixem el carrer Puigsacalm a la dreta.

0.04   0.47   3.450

Arribem a la cruïlla, al costat del bar Can Central, amb la pista que va a Sant Privat d'En Bas, situat a uns 6 km. En aquest punt (470 m), hem de deixar la carretera per anar cap a la dreta pel carrer de Sant Sebastià pujant lleugerament.

Passem per davant dels tallers Reyes i continuem pel carreró/aparcament que trobem a l'esquerra. A la dreta queda la petita capella dedicada a Sant Sebastià; a la seva façana hi ha un plafó de rajoles amb la imatge del sant i una inscripció amb la data 1831.

=====

LES PRESES

El terme municipal de Les Preses és situat a la zona nord-oriental de la plana d'En Bas, a la dreta del Fluvià, que conforma parcialment el límit amb el terme d'Olot. El municipi comprèn el poble de Les Preses, centre administratiu, i els veïnats de Boscdetosca, Pocafarina, La Boadella, l'església i veïnat de Sant Miquel del Corb i la capella de Sant Martí del Corb.

El cap de municipi, el poble de Les Preses (550h, 1970; 474 m) és al pla, sota la serra del Corb i vora la carretera d'Olot a Santa Coloma de Farners. L'església parroquial és dedicada a Sant Pere i ha estat sempre emplaçada al mateix lloc. El 1119 va ser consagrada pel bisbe Berenguer Dalmau, però és probable que aquesta fos la tercera construcció. En l'església actual no es conserva cap vestigi romànic, ja que al llarg dels segles ha sofert diverses transformacions, la darrera de les quals fou de la fi del segle XVIII, que convertí el temple en un edifici d'estil neoclàssic, de tres naus, separades per columnes grui-xudes.

Dins del poble també hi ha una altra església, la capella votiva dedicada a Sant Sebastià que fou bastida entre els anys 1528 i 1530. Fou restaurada el 1970 gràcies a la prestació personal dels paletes del poble i el 20 de gener de 1980 el bisbe de Girona, Jaume Camprodon, en consagrà l'altar.

A la part septentrional del municipi, vora el límit amb Olot, hi ha el veïnat de Boscdetosca; antigament era erm i inculte, ja que el seu terreny és constituït per pedres basàltiques, laves i escòries volcàniques. S'estén per una superfície d'uns 5 km de longitud per 2 d'amplitud, que ultrapassa el límit municipal de Les Preses, on hi ha més de 60 petits cons d'explosió. Devers el segle XVIII es començaren a artigar aquelles terres de malpaís, traient-ne les pedres amb les quals es bastiren parets seques entorn del terreny artigat; d'això en resultà un bon nombre de petits camps closos amb les dites parets.

En el veïnat de Sant Miquel del Corb, situat als vessants septentrionals de la serra del Corb, hi ha dues esglésies. La de Sant Miquel, que sembla que havia estat la primitiva parròquia, és antiquíssima, possiblement pre-romànica i el seu absis és rectangular. L'altra capella és dedicada a Sant Martí, al sector de la serra de Marbolenyà; és un petit edifici, amb porxo i campanar d'espada, situat prop d'una font. Gaudeix d'una panoràmica magnífica.

=====

0.01	0.48	3.520

Al final del carreró, que de fet és un petit torrent cobert, trobem una barana metàl·lica; hem de continuar per un camí de terra que baixa per la dreta. De moment anem per la part obaga del turó i més endavant per entremig de camps.

0.05   0.53   3.890

Deixem un camí a l'esquerra que es dirigeix a un grup de cases.

Més enllà trobem una masia a la dreta.

0.02   0.55   4.050

Arribem en una cruïlla amb un xalet a la seva vora; hem d'anar per la branca de la dreta que va per una zona humida i travessa un rec a gual. En aquest punt trobem un rètol on s'indica que la zona és "Parc Natural"; hem entrat en el Parc Natural de la Zona Volcànica de La Garrotxa.

=====

PARC NATURAL DE LA ZONA VOLCÀNICA DE LA GARROTXA

La regió volcànica de la Garrotxa, dita també regió volcànica d'Olot, constitueix el millor exponent del paisatge volcànic de la Península Ibèrica i un dels més interessants d'Europa. S'estén per la vall alta del Fluvià (amb el pla d'Olot i les valls afluent del Ridaura i de Bianya) fins a Castellfollit de la Roca, per l'altiplà de Batet, per la vall alta del Ser (pla de Santa Pau), per la vall alta del riu Brugent, als vessants sud de la serra del Corb, i per la vall alta del Llémena, als vessants sud de la serra de Finestres. Conté una trentena de cons volcànics de tipus estrombolià, alguns cràters d'explosió i més de vint colades de laves basàltiques amb morfologies ben singulars. A aquest interès geològic s'afegeix una rica i variada vegetació propiciada per un clima excepcionalment humit i un paisatge de gran bellesa que inspirà una important escola de pintura.

La primera obra científica sobre la existència dels volcans extingits es deu a l'olotí Francesc Xavier de Bolòs, publicada el 1820, i des d'aleshores no han cessat els estudis i treballs d'estudiosos catalans i estrangers. El desig de dotar aquesta zona volcànica de protecció legal es remunta ja al 1917, quan el naturalista i sacerdot Josep Gelabert sol·licità la declaració de Parc Nacional per al Boscdetosca, les fagedes de Jordà i de Ventós i els cons volcànics, en una època que la preocupació per la conservació dels espais naturals era gairebé desconeguda.

La protecció no es produí i el delicat equilibri de boscos, pastures i conreus en un paisatge bellament humanitzat, amb nuclis de població petits, es veié greument alterat a partir dels anys 50, quan el creixement urbà i industrial de les poblacions del sector tingué un fort impuls. Un factor especialment greu ha estat l'explotació minera de les grederes (dipòsits de lapilli molt apreciats per a la fabricació de ciment i materials de la construcció), veritable amenaça per a la integritat d'alguns dels volcans més interessants de la Garrotxa. Aquesta situació motivà des del 1975 la organització a Olot

d'una campanya proteccionista que aplegà les forces ciutadanes i polítiques recolzades pels estaments científics de tot el país, i que tingué un ressó molt ampli.

Finalment, el 3 de març de 1982, el Parlament de Catalunya aprovà per unanimitat la llei de protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa. No obstant això la degradació continua.....

El vulcanisme és un dels principals centres d'interès del Parc. Es tracta d'un vulcanisme de tipus bàsic, amb laves basàltiques i basanítiques. Les erupcions s'anaren esglaonant des de l'interglacial d'ara fa uns 350.000 anys, amb una crisi volcànica cada 10.000 anys aproximadament. La darreda erupció datada va tenir lloc al volcà Croscat fa uns 11.500 anys. Es tracta, doncs, d'un vulcanisme inactiu però que no pot ser considerat definitivament extingit. Compte!

=====

Després de travessar el rec, el camí comença anar per entremig de camps. A la dreta veiem Can Fageda i enfront, també una mica enlairada, el Mas de l'Avellana.

0.05   1.00   4.410

El camí fa un revolt cap a la dreta; ací, pel costat d'un altre rètol de "Parc Natural", hem de deixar-lo per a continuar rectes per un que puja lleugerament i que té el pas barrat per dos pals creuats. A l'esquerra tenim una tanca de filferro electrificat; el camí és força herbós.

Poc després trobem una bifurcació i hem de seguir per la branca de l'esquerra que baixa lleugerament; la branca de la dreta puja cap al mas.

Més endavant deixem, a la dreta, un parell de petites edificacions corresponents a unes instal·lacions de bombeig d'aigua. La casa es veu just damunt nostre, dalt del turonet; un camí herbós una mica difós hi puja, continuem planejant.

Uns metres més enllà passem pel costat d'unes edificacions annexes al mas; compte amb els gossos. Davant mateix tenim una gran instal·lació industrial.

0.04   1.04   4.750

Arribem al costat del tancat de la fàbrica; ací hem de deixar el camí i continuar per un sender que la voreja deixant-la a l'esquerra. Travessem una tanca oberta; el sender circula per una zona força ombrívola i comença a pujar.

0.06   1.10   4.990

Troblem una nova tanca feta de troncs que no es pot obrir; hem de saltar-la. Uns metres més enllà desemboquem en una pista de sòl de gredes; la seguim cap a l'esquerra baixant.

La pista fa un ampli revolt per tal de vorejar la fàbrica que ara queda per sota del nostre nivell. A mà dreta trobem una gredera parcialment explotada de l'antic volcà del Racó; en aquest punt hem de deixar la pista per anar per un camí que puja per la dreta.

0.03   1.13

Enfront d'una tanca de filferro, el camí fa un revolt cap a la dreta i es dirigeix vers la gredera. Compte : En aquest punt hem de continuar per un senderol molt embrossat que s'enfila fort per l'esquerra.

El senderol s'apropa a la gredera i després gira cap a l'esquerra fent-se més ample. Pugem pel mig d'un bosc de faigs per tal de superar la petita serra de Xenacs, un dels contraforts de la serra del Corb.

Més endavant el senderol planeja una mica per l'entremig de mates de boix i a continuació s'estreny i continua la pujada.

0.06   1.19   5.240

Arribem en un petit coll (530 m) on hi ha una tanca de filferro electrificada. Després de creuar-la ens trobem en una cruïlla de senderols; deixem el de l'esquerra que es dirigeix a la propera masia i també el de la dreta i continuem rectes baixant pel costat de la tanca.

Més endavant planegem una mica; baix s'estén la plana amb Boscdetosca al fons a l'esquerra. També veiem la pista que seguirem que ve de la carretera comarcal passant pel veïnat de Pocafarina.

0.04   1.23

Sortim de l'obaga i davant nostre s'obre la fossa de Santa Pau. Compte : Just en aquest punt hem de deixar el caminet que seguïem i baixar per l'esquerra per un senderol.

A la dreta deixem un petit embassament; continuem rectes baixant per una mena de reguerot. Als pocs metres travessem un camí i continuem rectes, baixant fort, en direcció a la pista asfaltada que veiem davant. Abans d'arribar-hi hem de travessar una altra filferrada.

0.05   1.28   5.620

Desemboquem a la pista asfaltada (490 m); la seguim cap a la dreta. A l'esquerra s'estenen els camps de la vall i a la dreta tenim la serra del Corb amb el Puig Redon (933 m). Al fons hi ha els volcans de Puig de la Costa, de Santa Margarida i Cros-cat.

0.02   1.30   5.750

Deixem un camí encimentat que per la dreta puja cap a Mas Ferres i El Recó. Aquest parell de masies les veurem una mica més endavant en una petita vall lateral.

0.04   1.34   6.030

Per l'esquerra se'ns separa el camí d'accés a una propera casa de pagès. Continuem per la pista asfaltada fent un revolt cap a l'esquerra.

0.03   1.37   6.230

Arribem a una cruïlla; la travessem deixant una pista a cada banda, la de la dreta amb una creu metàl·lica al seu inici. Pocs metres més enllà deixem l'entrada a una granja a mà dreta.

0.04   1.41   6.590

Deixem un nou camí a la dreta; si el seguíssim arribaríem en uns trenta metres a una font. Poc després passem per la vora de La Canova, una antiga masia amb portal adovellat.

0.03   1.44   6.840

Per la dreta se'ns ajunta un camí força esborrat i a l'esquerra en deixem un que baixa cap als camps. Una mica més enllà se'ns separa per la dreta el camí d'accés a Can Colomer i seguidament trobem una bifurcació; hem d'anar per la branca de la dreta, la de l'esquerra es dirigeix a La Quintana.

0.03   1.47   7.070

Deixem el camí que per la dreta ens menaria a l'Antiga del Corb i també un a l'esquerra.

0.03   1.50   7.320

Arribem a un encreuament de pistes; en deixem una a la dreta que va pel costat d'una fita, seguidament travessem un rec i en deixem una altra a l'esquerra. Per ací passa la divisòria entre els termes municipals de Les Preses i Santa Pau, fet que es tradueix en què la pista deixa d'estar asfaltada.

0.02   1.52   7.430

A la dreta deixem el camí que va a Can Roca.

0.04   1.56   7.760

El camí gira cap a l'esquerra separant-se de l'accés a un

agrupament de cases (520 m) que pertany al poblet de La Cot o Sacot; passem a frec de la casa que té el rètol amb el nom del poble.

Poc després deixem, a la dreta, el camí que va a El Perer i comencem a pujar lleugerament per tal de salvar un petit collet.

En un revolt se'ns uneix un senderol per l'esquerra. Més enllà comencem a planejar vorejant el marge d'una finca; poc després passem per davant de la seva entrada.

0.05   2.01   8.160

Fem cap a una cruïlla enfront del porxo d'El Planissàs (535 m); la casa, arranjada per a servei d'esbarjo, queda una mica més cap a la dreta.

Continuem per la branca de la dreta passant pel costat de la casa i baixant lleugerament. Uns metres més endavant deixem una casa abandonada a l'esquerra.

0.02   2.03   8.320

Deixem un camí que se'ns separa per la dreta pel costat d'un pou cobert.

Anem planejant; a la dreta, una mica enlairades, hi veiem un parell de masies.

0.04   2.07   8.610

Arribem a una doble cruïlla, deixem una branca a banda i band, travessem un petit rec i novament deixem les branques laterals seguint endavant.

Planegem fent revolts. Enfront veiem algunes masies.

0.05   2.12

A les envistes d'una masia blanca comencem a pujar amb fort pendent. Al costat de la casa, que queda a la nostra esquerra, hi veiem un carretó de circ.

0.02   2.14   8.110

Quan s'arriba al capdamunt de la pujada trobem una tanca electrificada, la traspassem i girem cap a l'esquerra planejant; enfront hi ha una petita bassa i a la dreta un pou tancat.

Uns metres més enllà deixem l'accés a la casa, El Pujolet, a l'esquerra (560 m) i seguim rectes passant pel costat del porxo. És possible que trobem cavalls en llibertat.

Planegem una mica. Per l'esquerra s'estenen els camps de la vall; al fons veiem la serralada del Pirineu.

Creuem novament la tanca electrificada i just després se'ns uneix un camí per l'esquerra que puja dels camps. Més endavant passem pel costat del Pou de Can Jordà.

0.06   2.20   9.520

Arribem a Can Jordà; passem per entremig de les seves edificacions i immediatament trobem una bifurcació; hem de seguir per la branca de la dreta.

0.01   2.21   9.610

Troblem una bifurcació; rebutgem la branca de la dreta que es dirigeix vers El Portell i continuem per l'esquerra.

Pugem una mica i després planegem; estem caminant per una fageda en els límits de la Fageda de Jordà. Trobem uns senyals romboidals grocs que ens acompanyaran una bona estona.

0.05   2.26   9.990

Per la dreta se'ns uneix un camí; en aquest punt hi ha un pal indicador on llegim que seguint la direcció cap on anem arribarem a :

Castell de Colltort	1 h
Volcà de Sta Margarida	1 h
Santa Pau	1 h 15 m

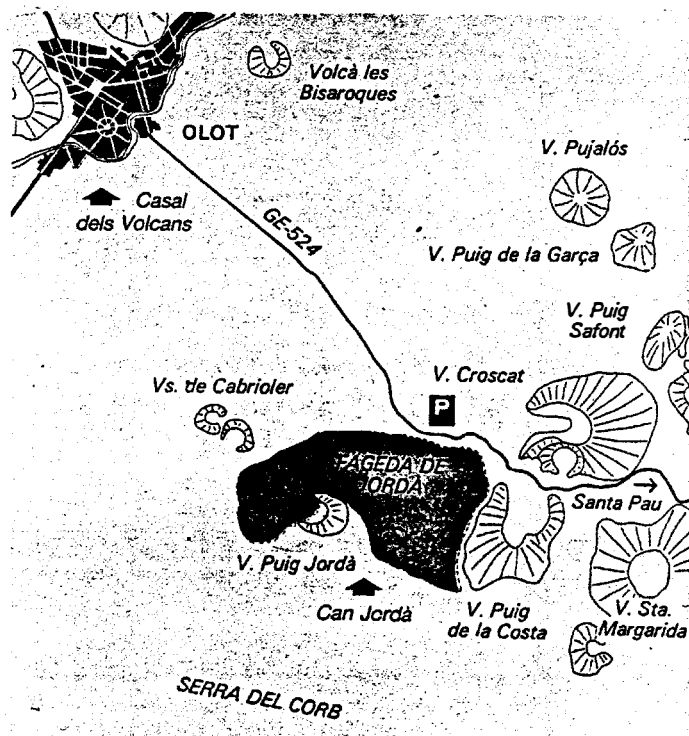
Immediatament trobem una cruïlla, la branca de l'esquerra entra a la Fageda de Jordà; nosaltres seguim rectes.

=====

LA FAGEDA DE JORDÀ

La Fageda de Jordà recobreix la superfície de la gran colada de lava que va emetre el volcà Croscat uns 17.000 anys enrera. El Croscat fou el darrer gran volcà a entrar en activitat, no solament a la zona volcànica de la Garrotxa, sinó també a la Península Ibèrica. En la seva última erupció, ara fa uns 11.500 anys, va projectar gran quantitat de piroclasts, que es poden observar en alguns sectors de la Fageda i recobreixen, a claps, les laves més antigues. El relleu d'aquesta colada és accidentat, amb prominències de lava que poden assolir més de 20 metres d'alçada, depressions petites i fondalades sinuoses. En devallar-hi la lava degué experimentar un règim una mica turbu-

lent i trencà ara i adés la crosta refredada i engolí els seus fragments. Els blocs de lava, més o menys solts, encara apareixen arreu.

Des del punt de vista botànic, allò que fa excepcional la Fageda de Jordà és la seva baixa altitud i el fet de trobar-se als terrenys planers. Segurament la ingratitud del substrat, pedregós per al conreu, explica que no hagi estat rompuda segle en rera. La major part del bosc és constituït per l'anomenada fageda amb festuca; es caracteritza per la quasi absència d'arbusts i per tenir un estrat herbaci força reduït.

El poeta Joan Margall dedicà un dels seus poemes més coneguts i famosos (gravat avui en un monòlit a l'entrada) a la bellesa de l'indret :

Saps on és la fageda d'En Jordà ?
 Si vas pels volts d'Olot, amunt del pla,
 trobaràs un indret verd i profund
 com mai cap més n'hagis trobat al món :
 un verd com d'aigua endins profund i clar;
 el verd de la fageda d'En Jordà.
 El caminant, quan entra en aquest lloc,
 comença a caminar-hi a poc a poc;
 compta els seus passos en la gran quietud,
 s'atura i no sent res, i està perdut.
 Li agafa un dolç oblit de tot el món
 en el silenci d'aquell lloc profund,
 i no pensa en sortir, o hi pensa en va :
 és pres de la fageda d'En Jordà,
 presoner del silenci i la verdor.
 Oh companyia ! Oh deslliurant presó !

18-19/10/1908

Maragall difongué així l'expressió "Fageda d'En Jordà", que no és pas la que més se sent en el país. D'acord amb l'ús i el sentir locals quan la gent diu "Fageda d'En Jordà" no es refereix de manera immediata a cap nom de persona, sino que vol dir abreujadament "la Fageda del Mas Jordà".

=====

0.02   2.28   10.130

Deixem un camí a l'esquerra que va a Can Vila.

0.03   2.31   10.360

Desemboquem en una pista ampla; l'hem de seguir cap a la dreta.

Poc després arribem en una cruïlla; segons ens diu un rètol, la branca de l'esquerra va a :

Volcà Crostat	45 m
Santa Pau	1 h 20 m

i la de la dreta :

Volcà de Sta Margarida	50 m
Castell de Colltort	50 m
Fontpobra	55 m

Seguim per la branca de la dreta, més ampla, tot i que segons el rètol no vagi a Santa Pau. Una mica més enllà se'ns ajunta un camí per l'esquerra.

0.04   2.35   10.680

Troben una bifurcació; en aquest punt trobem un rètol idèntic al de l'anterior cruïlla però ara ens diuen que també anem en direcció a Santa Pau que queda a una hora de camí. D'on venim és el camí al Volcà Crostat (50 min). Nosaltres seguim rectes rebutjant la branca de la dreta.

Ací també hi ha un cartell que ens informa de la proximitat de la Cooperativa La Fageda.

0.03   2.38   10.890

Deixem un camí a l'esquerra i just després passem pel costat dels hivernacles de la cooperativa. Més enllà se'ns ajunta un camí per la dreta.

0.02   2.40   11.030

Arribem davant de Can Casals (570 m) que queda a la nostra dreta; seguim endavant girant cap a l'esquerra en direcció a una masia que veiem més enllà i deixant un camí a la dreta que va als camps. Enfront, enlairades, veiem unes quantes cases.

0.03   2.43   11.240

Arribem a Can Prat que té una bonica façana porxada; continuem per l'esquerra rebutjant el seu d'accés. El camí passa per una zona d'obaga.

0.02   2.45

Compte : Just traspassada una tanca metàl·lica hem de deixar el camí per tal de pujar pels graons d'un senderol. Seguidament comencem a planejar.

Deixem un trencall a la dreta i travessem el sot d'una petita vall.

0.03   2.48   11.550

Un cop situats a l'altra vessant de la petita vall trobem una bifurcació senyalitzada per una pedra pintada de groc; hem de rebutjar la branca que segueix recte, molt esborrada, i anar per la de la dreta que puja.

El senderol puja per una mena de reguerot fent revolts. Mica en mica es fa més ample i puja més suau.

0.05   2.53

Per l'esquerra se'ns ajunta una branca força esborrada i el camí gira cap a la dreta; en aquest punt hem d'abandonar-lo i seguir rectes enfilant-nos per un senderol.

Travessem un rocallís i poc després planegem una mica.

Més endavant el senderol gira cap a la dreta i passa per un sot per entremig de marges.

0.04   2.57   12.000

Desemboquem en una ampla pista a la vora d'una masia. En aquest punt hi ha un pal indicador. Cap a la dreta es va :

Castell de Colltort	30 m
Fontpobra	50 m

cap a l'esquerra :

Volcà Croscat	40 m

i d'on venim :

Fageda de Jordà	10 m

Continuem per l'esquerra baixant. A la dreta es veuen unes cases i més enllà, dalt d'un petit turó, unes restes d'edificació.

0.02   2.59   12.140

A la dreta deixem el camí d'accés a les cases i arribem a una bifurcació on també hi ha un pal indicador; la branca de l'esquerra ens mena davant de l'església de Sant Miquel i casa rectoral del poblet de La Cot (650 m), i de seguir-la, al volcà Croscat. Nosaltres hem d'anar per la branca de la dreta que baixa i es dirigeix vers el volcà de Santa Margarida i Santa Pau.

Abans de continuar, però, podem fer una breu parada. En el petit jardí del costat de l'església hi ha una gran pedra volcànica i si ens arribem fins a l'altre extrem de l'esplanada del seu davant veurem un curiós monument dedicat a les "Pedres vives".

=====

LA COT

El poble de La Cot, dit també de Sant Miquel Sacot o simplement Sacot, es troba a l'extrem de ponent del terme municipal de Santa Pau, al pla de La Cot, entre els antics cràters del Puig de la Costa (W), de Santa Margarida (E) i del Croscat (N). D'hàbitat dispers, és centrat per l'església parroquial de Sant Miquel, esmentada ja el 979 en un document de donació de béns del comte Miró II de Besalú (i bisbe de Girona) a Sant Pere de Camprodon; poc després, el 1909, l'església havia passat a ser

possessió del monestir de Sant Pere de Besalú. L'església és un edifici d'origen romànic, molt modificat entre els anys 1787 i 1889; el lloc formà part de la baronia de Santa Pau.

Dins del territori de la parròquia de La Cot hi ha part del sector volcànic dit de Boscdetosca, a l'extrem de ponent, compartit amb Les Preses i Olot, i a la dreta de la carretera d'Olot a Santa Pau es troba la tan coneguda Fageda de Jordà.

Damunt del volcà de Santa Margarida, un dels cràters més ben conservats i bells de la comarca, amb una boca d'uns 2000 metres de perímetre, voltat de boscs, s'alça al mig de la circumferència el santuari de Santa Margarida de la Cot, d'origen romànic (destruïda pels terratrèmols del 1427-28), que conserva l'absis i un petit porxo, reedificada el 1865, on es venera una imatge del segle XVI.

=====

Baixem pel camí que va pel costat de l'església; poc després, quan planeja una mica, deixem un camí més estret que baixa cap a la dreta. Baix, en el pla de La Cot, hi ha la gran masia de Can Torrent.

Enfront veiem la silueta característica del volcà de Santa Margarida. Una mica més enllà rebutgem un senderol que baixa amb fort pendent per la dreta; en aquest punt també deixem un camí que puja per l'altra banda.

El camí gira cap a l'esquerra i més endavant fa un revolt cap a la dreta; continuem baixant. Més enllà se'ns uneix un sender que baixa per la dreta.

0.06   3.05   12.520

Desemboquem en un camí més fressat; el seguim endavant per la dreta. A l'esquerra queda un pedró-oratori fet d'una grossa pedra volcànica amb una curiosa imatge (630 m).

Estem travessant el pla de La Cot; al fons a l'esquerra es veu el volcà Croscat, més enllà de la carretera d'Olot a Santa Pau.

0.02   3.07   12.620

Arribem en un encreuament de camins; hem de continuar per l'ample i poc definit senderol que va per l'esquerra del camí que tenim davant. Es puja amb fort pendent per entremig de roures.

0.02   3.09   12.700

Sortim en una cruïlla de pistes; a l'esquerra tenim una branca i a la dreta dues. Hem de seguir per la segona de la dreta, que puja.

En el talús d'enfront podem veure els estrats dels sediments volcànics.

0.01   3.10   12.770

A l'esquerra deixem un ample sender que puja cap al volcà. Per la dreta se'ns uneix un senderol.

0.04   3.14

Deixem un camí que baixa per la dreta; continuem pujant.

0.02   3.16   13.160

Arribem al coll de Bassols (680 m) on hi ha una cruïlla de camins amb un pal indicador. La branca de la dreta va a :

Fontpobra	25 m
Penya Foguera	30 m
Castell de Colltort	1 h

la de l'esquerra :

Volcà de Sta Margarida	15 m
Santa Pau	30 m

i d'on venim :

Sant Miquel	20 m
Fageda de Jordà	35 m

També hi ha un camí una mica esborrat que puja per l'esquerra. Continuem per la branca de l'esquerra en direcció a Santa Pau pujant lleugerament; el sòl està empedrat.

0.01   3.17   13.230

Troben una bifurcació també amb un pal indicador. El camí que puja per l'esquerra ens portaria en un quart d'hora fins al cràter del volcà de Santa Margarida. Nosaltres continuem rectes

baixant. El sòl és clarament volcànic i està força malmès.

0.03   3.20

Se'ns ajunta un camí per la dreta.

0.03   3.23   13.640

Passem per l'indret on hi ha la Font del Roure a l'esquerra del camí, amb uns dipòsits i un abeurador. A l'altra banda hi ha una bassa amb un carro abandonat al seu costat.

0.01   3.24   13.720

Arribem al mas del Roure; el camí baixa per anar a passar per entremig de les edificacions del mas.

Compte : Per tal de no molestar els seus habitants no baixarem cap a la casa sinó que anirem rectes per un camí que de moment puja una mica i després, transformat en senderol, baixa per a trobar el GR més enllà de la casa.

En el punt on retrobem el GR hi ha un pal indicador; seguim vers l'esquerra. El camí planeja amb tendència a baixar.

0.09   3.33   14.360

Troben una bifurcació amb pal indicador; seguim per la branca de la dreta, força malmesa, baixant.

Immediatament travessem una pista (en aquest punt hi ha un altre pal indicador) i continuem baixant en direcció a la casa que veiem més enllà.

0.02   3.35   14.470

Arribem al mas de Collellmir (560 m); seguim pel camí deixant la casa a la dreta. Uns metres més endavant se'ns ajunta un camí que puja per la dreta. Planegem.

0.02   3.37   14.630

Desemboquem en una ampla pista; la seguim endavant (ací també hi ha pal indicador). Enfront tenim la plana de Santa Pau.

Pocs metres més enllà deixem un camí que puja cap a uns camps per l'esquerra; baixem per un tram amb el sòl encimentat.

Per la dreta se'ns uneix un camí que puja pel costat d'una zona de picnic; hi ha una font.

Al fons, a l'esquerra, hi veiem l'ermita de Santa Llúcia de Trenteres, al costat de la carretera d'Olot a Santa Pau.

0.03   3.   14.830

Se'ns ajunta un camí per la dreta que ha passat el torrent de Roca Negra a gual.

0.01   3.41   14.910

Travessem el torrent per un pontet i passem pel costat d'una gredera del volcà Roca Negra mig explotada; hi ha un curiós rètol : "No es permet extreure gredes. Podeu anar al Croscat i us en facilitaran de franc".

El camí puja lleugerement i després planeja per l'obaga.

0.03   3.44   15.130

Deixem un camí a l'esquerra; continuem rectes. Al fons ja es veu el campanar de Santa Pau.

0.03   3.47   15.400

Se'ns uneix un camí per la dreta. Des d'ací tenim una bonica panoràmica de la vila de Santa Pau; més enllà veiem l'ermita de Sant Martí Vell.

0.05   3.52   15.790

Hem d'abandonar la pista que seguíem par anar cap a la casa que veiem a la dreta. Deixem el seu camí d'accés a la dreta i seguim rectes pel costat de la piscina; immediatament hem d'agafar un camí que baixa amb fort pendent, molt enclotat, per l'esquerra.

0.02   3.54   15.960

Desemboquem en una pista; la seguim vers l'esquerra planejant. A la dreta tenim el torrent de Pujolars.

0.03   3.57   16.130

Arribem a una bifurcació; la branca de l'esquerra puja cap a unes cases, nosaltres seguim rectes, en direcció al poble, planejant pel costat del torrent que per ací va molt engorjat.

Trobem les primeres cases del poble; el camí va a sortir en un carrer que va pel costat d'un petit torrent.

0.02   3.59   16.300

Travessem el torrent per un pont i a continuació passem per sota de l'arc de Can Torra per anar a desembocar a la placeta

de Sant Roc on hi ha la capella de Sant Roc i Sant Sebastià de l'antic hospital de la Vila Nova; al seu costat hi ha el dispensari. És interessant d'observar les llindes de les cases. Seguim baixant.

0.01   4.00   16.400

Arribem a la cruïlla de la placeta de Sant Roc amb els carrers Major i del Pont, al costat d'una font. En aquest punt acabem l'etapa (500 m).

=====

SANTA PAU

El terme municipal de Santa Pau s'estén al sud-est del pla d'Olot, en plena regió volcànica, al sector de la cubeta o fossa de Santa Pau, limitada al nord per la serra de Batet i la de Sant Julià del Mont (903 m) i al sud per la serra de Fines-tres (974 m), continuada a l'oest, després del coll de Fontpobra, per la del Corb. Comprèn la capçalera del Ser, riu que es forma a la Font Pobra.

Posseeix un dels grups de volcans antics més importants de la zona : Pugmatinyà, Santa Margarida i Puigsubià (dels quals sorgí un important corrent basàltic que s'estengué per la vall del Ser), el Croscat, el Puig de la Costa i altres; l'abundància de materials de projecció ha donat lloc a grans grederes, com les de Santa Pau que tenen unes 43 capes de diferent gruix i que són explotades industrialment.

La població que centra el municipi, la vila de Santa Pau, té un notable interès històric i artístic i constitueix una fita tant pel conjunt arquitectònic de la vila com per la bellesa del paisatge, en el qual es destaca la magnífica Fageda de Jordà i la sèrie d'antics cràters dels volcans esmentats i la verdor de la vall. La vila es troba aturonada al mig del pla, a la vora dreta del Ser, i té dos nuclis ben diferenciats, la Vila Vella i la Vila Nova. Centra la Vila Vella (el recinte fou declarat conjunt històric-artístic) el gran casal o castell de Santa Pau, que constituïa la muralla per la part SW i és l'edifici més antic de la població, amb la façana a la plaça triangular porticada, dita el Firal dels Bous, magnífic exemple d'arquitectura popular antiga : els arcs dels porxos són distints entre si, apuntats o rodons (un parell d'ells i un cancell foren reproduïts al Poble Espanyol de Barcelona). També té la façana a la plaça l'església parroquial de Santa Maria. La Vila Vella era totalment emmurallada formant un recinte quadriculat amb torres de defensa als angles. Se'n conserva una, de les torres, i algun pany de muralla, en bon estat, així com diverses cases antigues amb finestres gòtiques i renaixentistes, com Ca l'Escloper, Ca la Sió, Cal Ferrer Negre, Can Pujol i l'actual rectoria (amb l'escut dels Balbs, procuradors dels Santapau, a la façana).

El castell de Santa Pau fou bastit, en la part més antiga, als segles XIII-XIV i és un gran casal de planta quadrada, que era voltat amb un vall, amb finestrals gòtics (alguns conver-

tits en balconades)); al NE s'alça la torre mestra, quadrada i airosa, i a la planta baixa hi ha el pati d'armes i l'antiga capella del castell, dedicada a Sant Antoni i a Sant Honorat, que havia estatjat valuoses donacions dels barons de Santa Pau, entre les quals un magnífic retaule d'alabastre gòtic del 1340, amb escenes de la Passió, destruït el 1936, i una Vera Creu, peça notable d'orfebreria del 1391, que encara es venera a la parròquia. La capella fou restaurada el 1776 i tot el castell fou reformat al segle XVII pels Oms. L'ocuparen des de mitjan segle XIX fins al 1969 les moges dominicanes de l'Anunciata que hi tingueren un col·legi.

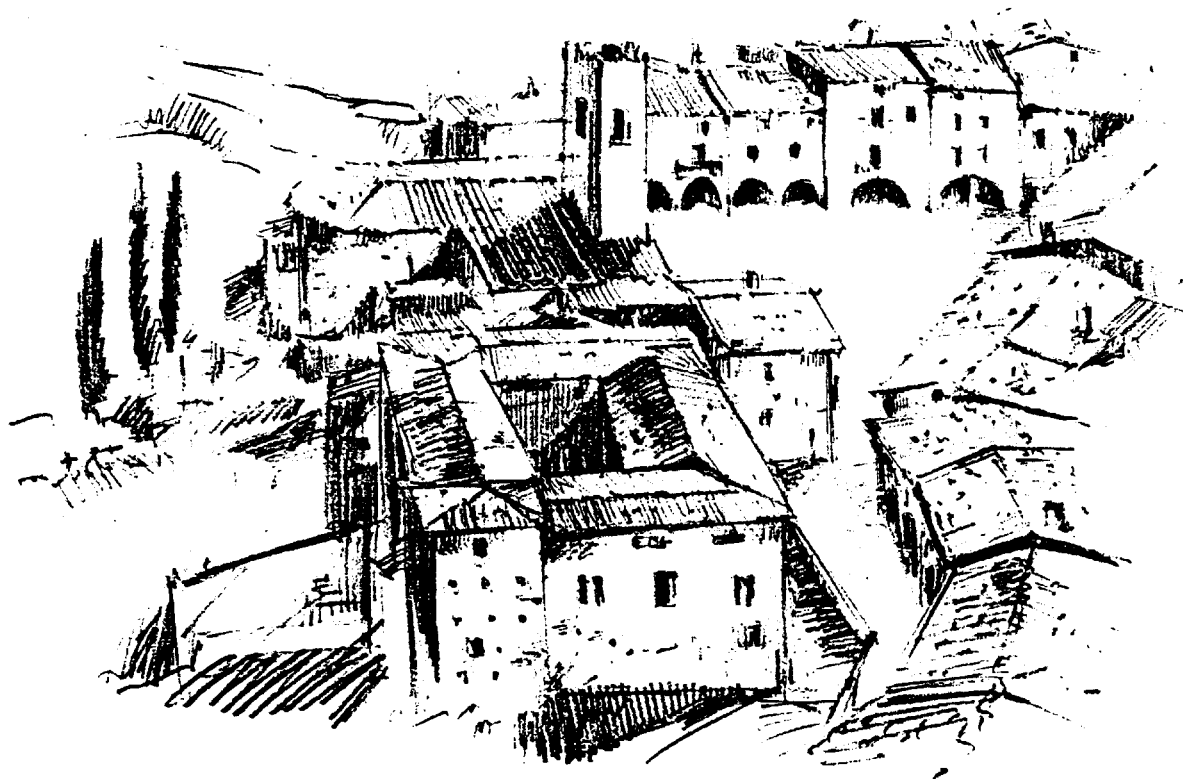

L'església de Santa Maria fou bastida en els anys 1427-30, coincidint amb l'època dels terratrèmols, i el 1430 hi fou traslladada la parroquialitat, inicialment radicada a l'església dels Arcs, que s'havia esfondrat. És un edifici gòtic, d'una nau, esvelta, i campanar quadrat.

Ja a la Vila Nova, que es comunica amb la Vila Vella a través del carrer del Pont, hi ha l'antic hospital de Sant Roc i Sant Sebastià, fundat al segle XVIII, del qual es conserva la capella.

El santuari de la Mare de Déu dels Arcs es troba a un Km a llevant de la vila, en una vall afluent de capçalera del Ser, la del torrent dels Arcs, que davalla de Puigsallança, a la serra de Finestres. Una primera església fou edificada entre el 866 i el 877; esdevingué molt aviat (abans del 1118) església parroquial de Santa Pau, fins que els terratrèmols del 1428 enderrocaren el temple romànic i amb aquest motiu la parroquia-

litat fou traslladada a la nova església de Santa Maria. De tota manera, els barons de Santa Pau ordenaren de refer l'església i des d'aleshores constitueix un santuari marià. De l'època romànica resten l'absis del segle XII o XIII, amb un bonic finestral, i alguns murs (el timpà, descobert fa uns 35 anys, amb un Pantocràtor i els evangelistes esculpits, fou venut a un antiquari de Barcelona). La reconstrucció i les modificacions es feren al llarg dels segles i el frontispici, acabat el 1775, és coronat per un campanar d'espadanya.

A l'extrem de ponent del terme municipal es troba el poblet de La Cot i la famosa Fageda de Jordà, estesa al peu de l'antic volcà de Puigjordà.

Al NW del volcà de Santa Margarida, a la dreta de la carretera d'Olot a Santa Pau, hi ha el petit santuari o ermita de Santa Llúcia de Trenteres, que depèn de la parròquia de Santa Pau i sembla que fou bastida al segle XV. Dóna nom a un petit veïnat de cases disperses.

Dins del terme municipal també trobem l'església de Sant Martí Vell, d'origen romànic, d'una nau i campanar de torre quadrat, situada prop de la carretera a Banyoles, al peu de Sant Julià del Mont. En el cim d'aquesta serra, a 903 m d'altitud, s'alcen les ruïnes del monestir del mateix nom; resta només sencer el campanar, de torre quadrada, i la façana, però la volta és esfondrada i tot el conjunt presenta un lamentable estat d'abandonament.

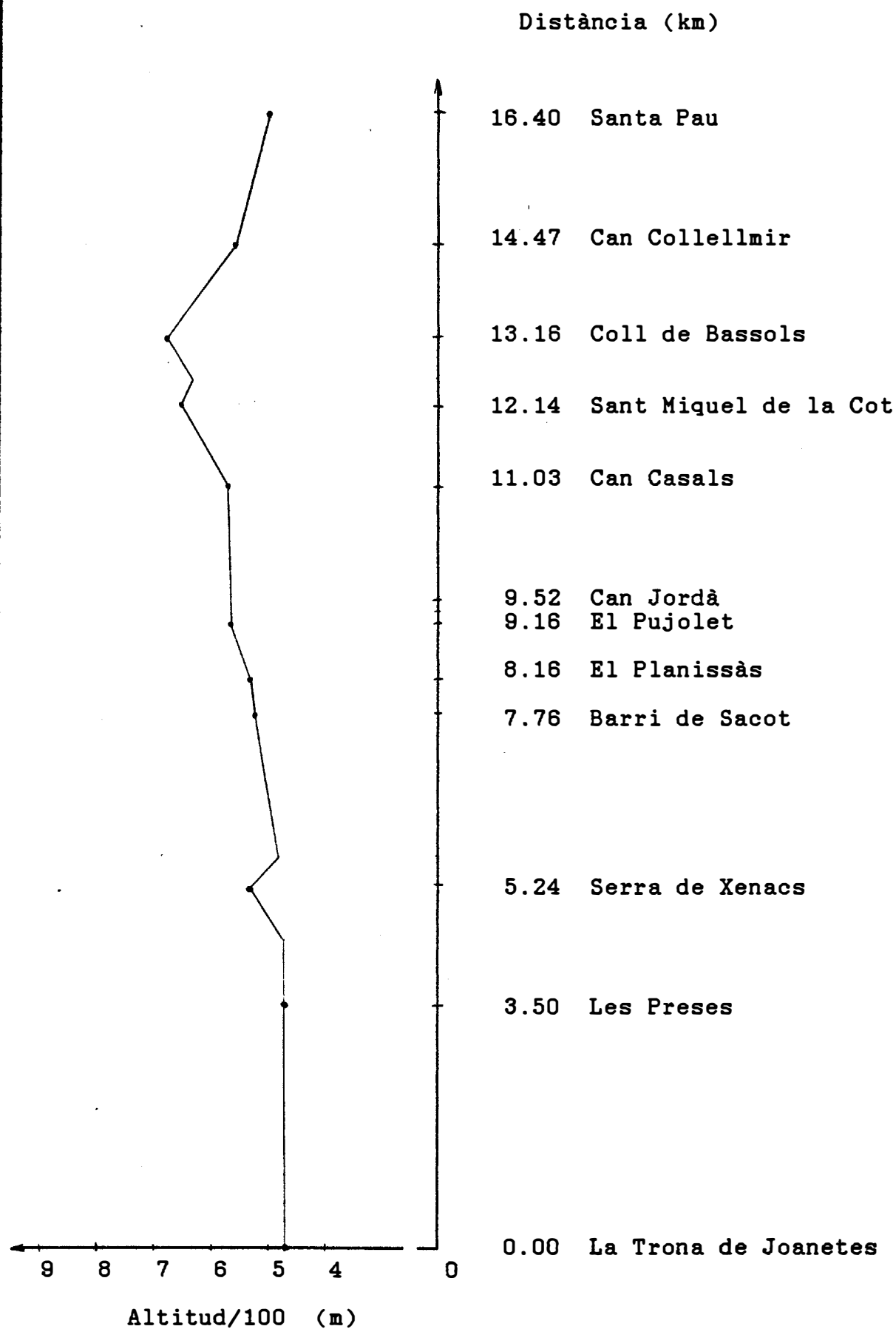
=====

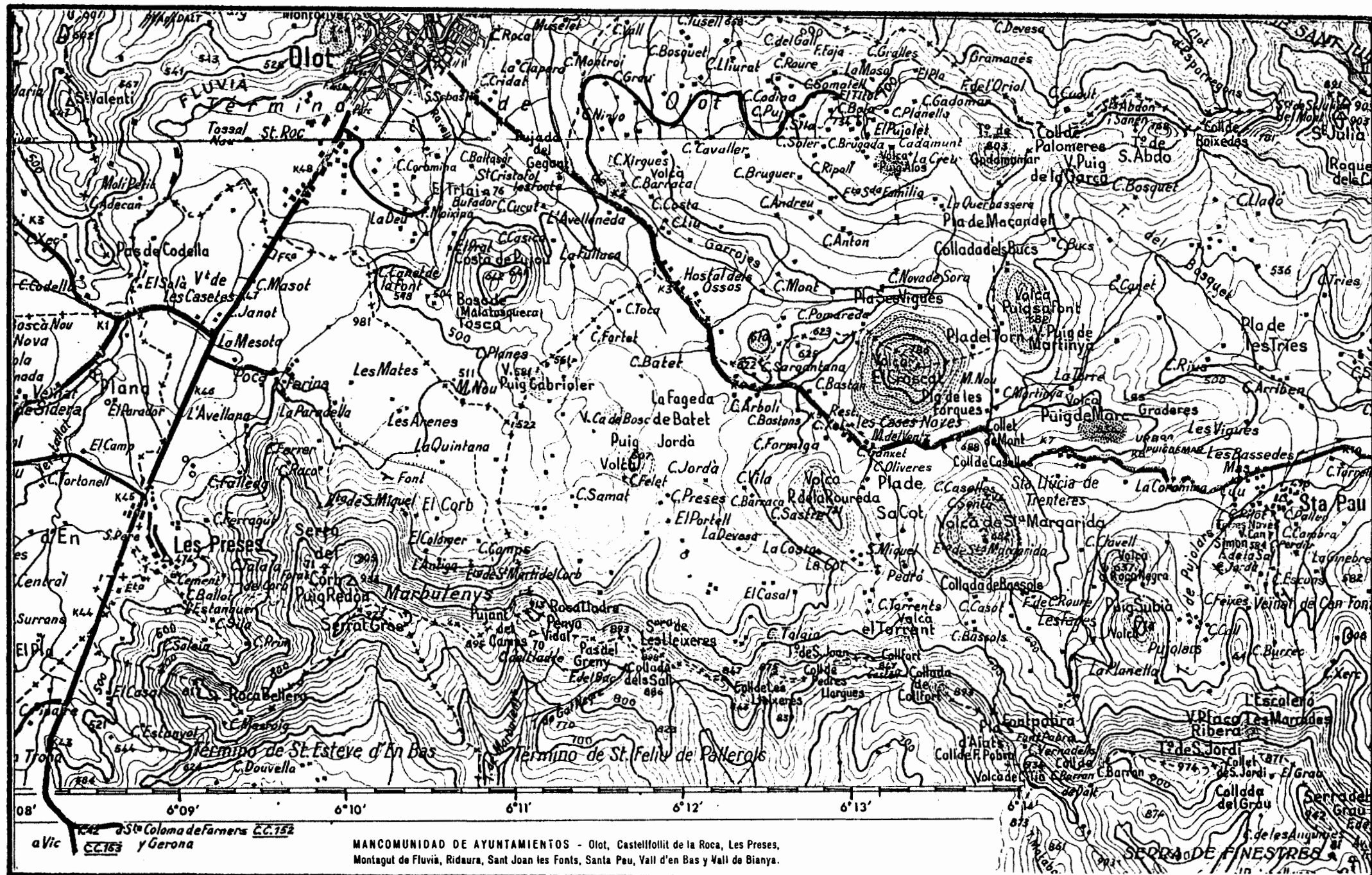
BIBLIOGRAFIA

- ** Gran Geografia Comarcal de Catalunya.
Volum 3. El Gironès, la Selva i la Garrotxa.
Fundació Enciclopèdia Catalana.
- ** Gran Enciclopèdia Catalana.
- ** Olot i la Garrotxa.
Alejandro Cuéllar Bassols.
Imprenta Alzamora.
- ** Això és Catalunya. Guia del Patrimoni Arquitectònic.
Departament de Cultura de la Generalitat.
Editorial Plaza i Janés.
- ** La Garrotxa. Volcans i Faigs.
Sortida Coneguem Catalunya (7/11/82)(6/12/87).
A.E.Talaia.
- ** Descripció del GR-2.
Comitè Català de Senders de Gran Recorregut.
- ** Puigsacalm. Guia Cartogràfica
Editorial Alpina.
- ** Dibuixos d'En Bernat Salvador.

Agustí Poch, febrer 1989

PERFIL APROXIMAT DE L'ETAPA

natural de la Garrotxa

JOSEP MARIA CORTÉS
Després de superar nou expedients sancionadors, les activitats extractives de Mines Olot continuen a un ritme de 100.000 tones/any. Això suposa que, a partir d'un sostre de producció, calculat per l'empresa minera, de 2,7 milions de tones, les excavacions a cel obert poden continuar encara 15 anys més. La falda del volcà Croscat, situat al centre del parc natural volcànic d'Olot, capital de la Garrotxa, és des de fa molts anys l'escenari d'un autèntic desastre ecològic. L'empresa Mines Olot SA n'extreu la greda, argila volcànica molt utilitzada per a la fabricació de ciments hidràulics i de formigó.

Durant aquests últims anys, la comarca de la Garrotxa, amb el suport d'institucions científiques, ha estat el centre d'un ampli moviment reivindicatiu per la salvació del Croscat, el volcà més important de la península Ibèrica del seu gènere, pràcticament destrossat a partir d'una concessió minera destinada originàriament a l'extracció de pedra tosca, material que aquesta zona volcànica no conté. La voluntat dels interessats ha superat, però, la pressió de l'entorn. Mines Olot n'extreu setmanalment milers de tones de greda, cosa que, segons els experts, pot significar la desaparició, en pocs anys, d'un exponent geològic únic, situat al mig d'un parc natural declarat zona protegida.

El 3 de març de 1982, el Parlament de Catalunya va aprovar per unanimitat la Llei de Protecció de la Zona Volcànica de la Garrotxa, en la que es declarava el volcà Croscat "reserva integral d'interès geobotànic" i s'establia l'cessament de l'activitat extractiva. La mateixa disposició deixava clara la cancel·lació dels

drets d'extracció per a totes les concessions existents i donava un termini de vuit mesos per tancar la mina. De d'aleshores han passat sis anys. L'empresa minera té nou expedients sancionadors per no haver respectat els terminis pactats en el programa de restauració de la zona, però continua extraient material volcànic.

Mesures dràstiques

Aquesta mateixa setmana, el conseller d'Obres Públiques i Política Territorial (OP i PT) de la Generalitat, Joaquim Molins, ha mantingut contactes amb els responsables de Mines Olot. Per a Molins, "l'activitat minera és incompatible amb el parc natural". El conseller parla d'"adoptar mesures dràstiques", i sembla que, finalment, l'activitat extractiva al Croscat té els dies comptats. El parc natural que engloba la zona volcànica, a la rodalia d'Olot, és competència de la Direcció General de Medi Ambient del Departament d'Obres Públiques i Política Territorial (OP i PT), instància administrativa que té la responsabilitat de vetllar per la reabilitació de la zona. Basant-se en l'esmentada Llei de Protecció i en els expedients sancionadors sense resposta per part de l'empresa minera, OP i PT acaba de sol·licitar que la Direcció General de Mines de la Conselleria d'Indústria tanqui definitivament les instal·lacions extractives a cel obert de Mines Olot SA.

Aquesta última Direcció General és qui té competència per actuar sobre una activitat extractiva, però el seu responsable, Pere Segarra, i el mateix titular del Departament d'Indústria, Macià Alavedra, practiquen de

moment el silenci administratiu.

No és la primera vegada que la Conselleria d'Indústria de la Generalitat eludeix una decisió frontal davant el problema del volcà Croscat. Fa un parell d'anys, Joan Hortalà, aleshores conseller d'Indústria, va arribar a un acord amb Ramon Payola i Josep Ferrés, gerent de Mines Olot SA.

Segons l'acord, les activitats extractives podien prosseguir fins a un límit, fixat pel mateix Hortalà, de tres anys, en canvi que l'empresa iniciés activitats restauradores a la zona afectada. Mines Olot no ha complert la seva part, i per això té els nou expedients sancionadors. A la lletra menuda del *pacte Hortalà*, un text poc comentat en medis del Departament d'Indústria que va ser inspirat per Daniel Avillà —aleshores, cap del servei territorial de Mines de Girona i, avui, subdirector general de Mines del Departament d'Indústria—, potser hi hagi l'explicació. Segons l'acord, l'empresa podia cobrar una indemnització de 250 milions de pessetes pel trasllat de les seves instal·lacions a la locali-

tat de Sant Martí de Llémena, fora de la zona protegida, en canvi de la renúncia a les concessions mineres, cosa per la qual la Generalitat iniciava un expedient de caducitat.

Mines Olot SA, va iniciar la seva activitat el 1975, com a conseqüència de la fusió de dues empreses: Lavas para la Construcción SA i Petrofísica Ibérica SA; la primera hi aportava actius industrials, i la segona, les concessions mineres obtingudes del Ministeri d'Indústria. Ramon Payola i Josep Payola, president i vice-president de Lavas para la Construcción SA, són dels principals accionistes de Mines Olot SA i tenen interessos en d'altres empreses del sector, com Mosai-cos Brillen SA i Pursales Arenas SA. De la seva banda, Josep Compte, conseller de Mines Olot SA, és el principal accionista de la formigonera Cales, Yesos y Cementos de Olot SA y de l'empresa de transports Transportes Minget SA. Una de les raons esgrimides per Mines Olot per ajornar el tancament de les extraccions és la pèrdua de llocs de treball. L'empresa parla d'una

vintena de treballadors directes a la mina, de 250 camioners per al transport de greda i de 100 empleats que perillen d'empreses compradores. La realitat, però, és que Mines Olot no té pràcticament plantilla fixa, que els camioners no transporten únicament greda i que les formigoneres compradores han substituït gairebé del tot aquest material. L'activitat productiva de la mina ha baixat a mesura que les firmes cimenteres compradores de greda —Suberolita (antiga filial de FECSA) i Uniland, i Ciments Molins fins al gener de 1987— han anat substituint aquest material de baix cost per altres productes mes avantatjosos.

Per a les entitats civiques compromeses en la defensa ecològica del Croscat com la comissió per a la salvaguarda de la zona volcànica de la Garrotxa, "si la conselleria d'Indústria va iniciar al moment oportú un expedient de caducitat sobre les instal·lacions extractives de Mines Olot, aquesta empresa no pot mantenir la concessió, no té dret a rebre cap mena d'indemnització, i ha de tancar". Cal veure si la Generalitat va cursar realment l'expedient de caducitat. No ha estat possible a aquest diari entrar en contacte amb Mines Olot.

La majoria dels consultats recorden ara que el *pacte Hortalà* va causar estupefacció. Com a conseqüència de l'acord, els membres de la Comissió Científica del Parc Natural van dimitir en bloc, després d'haver-se significat reiteradament per intentar el cessament de les extraccions mineres. Alguns dels membres d'aquesta Comissió, entre ells Oriol de Bolòs, van declarar, que havien rebut amenaces que posaven en perill la seva vida.